

Saopštenje za javnost povodom događanja u nuklearnim elektranama u Japanu nakon zemljotresa

Nakon katastrofnog zemljotresa i cunamija koji se desio u Japanu u petak 11.3.2011. god., nastali su veliki problemi u tamošnjim nuklearnim elektranama.

Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost Bosne i Hercegovine formirala je stručni tim za stalno praćenje situacije u japanskim nuklearnim elektranama.

Uticaj na BiH

Na osnovu dostupnih informacija o ispuštanju radioaktivnih materijala u okolinu i s obzirom na geografski položaj Japana, odnosno na veliku udaljenost od Bosne i Hercegovine, smatramo da ukoliko ne dođe do daljeg komplikovanja situacije, trenutno nema mogućnosti kontaminacije naše zemlje, odnosno da neće biti značajnog radiološkog uticaja na životnu okolinu u Bosni i Hercegovini.

Stanje u elektranama

Najoštećenija nuklearna elektrana Fukushima-Daiichi se automatski isključila odmah nakon zemljotresa. Tri reaktora su ostala bez sistema za hlađenje, nakon toga je cunami oštetio vanjsko električno napajanje onesposobivši sva tri rezervna sistema za hlađenje. Nakon prestanka rada rezervnih sistema operator je nastavio hlađenje ubacivanjem morske vode i bora u reaktorsko jezgro uslijed čega je došlo do povećanja pritiska u primarnom kontejneru reaktora te do povećanja koncentracije vodika. Zbog očuvanja cjelovitosti primarnog sistema operatori su počeli s kontrolisanim smanjivanjem pritiska ispuštanjem radioaktivne pare i vodika u reaktorsku zgradu. Ispušteni vodik pomješan s kisikom izaziva eksplozije, uslijed čega je došlo do oštećenja reaktorske zgrade.

Vlasti Japana saopštile su da se sinoć zapalio kontejner s nuklearnim gorivom reaktora broj 4 nuklearne elektrane i da je radioaktivnost direktno izašla u atmosferu.

Japanske vlasti su izvjestile u ponedjeljak u 21:00 sati da su tri reaktora isključena (hladni režim rada).

Mjere potrebne za saniranje situacije

Za dovođenje stanja pod potpunu kontrolu potrebno je obezbjediti dugoročno hlađenje središta reaktora, dok je za hlađenje nuklearnog goriva potrebno više vremena, a zgrade i okolinu nuklearne elektrane koja je kontaminirana ispuštenim radioaktivnim materijalima potrebno je očistiti – dekontaminirati.

Mogući razvoj događaja

Moglo bi doći do povećanja ispuštanja radioaktivnih materijala u okolinu u slučaju oštećenja na primarnom kontejneru reaktora, ali po trenutno dostupnim informacijama japanskih vlasti nema oštećenja primarnih kontejnera ni na jednom reaktoru.

Informacije o tehničkim detaljima događaja su još uvijek nepotpune te nije moguće provesti detaljnu stručnu analizu o događajima u elektrani.

Uzimajući u obzir sve relevantne informacije smatramo da za sada nema potrebe za bilo kakvom uzinemirenosti građana na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Sarajevo, 15.03.2011.